

Bolagsverket
851 81 SUNDSVALL

SN Dnr 117/2019

bolagsverket@bolagsverket.se

2019-09-12

Remissvar

Promemorian "Bolagsverkets avgiftsöversyn 2019" (ärendenummer: AD 2046/2019)

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerade promemoria med förslag till regeringen om höjning av vissa registreringsavgifter och vill med anledning härav anföra följande.

Sammanfattning

Med instämmande i Näringslivets Regelnämnds (NNR:s) remissvar anser Svenskt Näringsliv att en kompletterande kostnads- och konsekvensutredning måste göras och remitteras till remissinstanserna innan de föreslagna avgiftshöjningarna beslutas. Svenskt Näringsliv rekommenderar att Bolagsverkets tjänst för digital inlämning av årsredovisningar ses över i enlighet med vad som anförs nedan.

Den beskrivning som görs i promemorian av den ekonomiska utvecklingen inom Bolagsverket är oroande: Bolagsverket har inte täckning långsiktigt för sina kostnader inom den offentligt rättsliga verksamheten trots att 28 personer sagts upp på grund av ekonomisk arbetsbrist, kostnadstäckningen mellan vissa verksamhetsområden är snedfördelad och verket har ett negativt ackumulerat resultat. Mot denna bakgrund anser Svenskt Näringsliv det nödvändigt att Bolagsverket inte bara, som anges, mer kontinuerligt ser över sina avgifter, utan också överväger nuvarande inriktning och planering av verkets digitaliseringsarbete.

Det är positivt att Bolagsverket utnyttjar de möjligheter till förenklad hantering för företag och förbättrad kvalitet i registren som en ökad digitalisering av verkets ärendehantering ger. Detta görs bäst genom flexibla lösningar utvecklade i dialog med de företag som ärendena gäller och som baseras på beslutsunderlag i form av grundliga konsekvensanalyser. Svenskt Näringsliv har framfört kritik mot processen kring utvecklingen av Bolagsverkets tjänst för digital inlämning av årsredovisningar och kritiserat avsaknaden av konsekvensanalys där olika alternativ vägs emot varandra samt Bolagsverkets egna nyttoberäkningar, som i efterhand visat sig gravt missvisande¹. Svenskt

¹ Detta kan illustreras av slutsatserna i en konsultrapport från juni 2018 framtagen på uppdrag av Tillväxtverket där de totala besparingarna för företagen av digitalt inlämnad årsredovisning beräknades uppgå till 48 miljoner kronor årligen. I mars samma år uppgav Bolagsverket i en slutrapport till Näringsdepartementet att besparingarna för företagen beräknades uppgå till 1 200 miljoner kronor årligen. Det är allvarligt när de beslutsunderlag en statlig myndighet redovisar till sin uppdragivare visar sig så grovt felaktiga. Se Tillväxtverkets bilaga till Bolagsverkets delrapport juni 2018 (N2018/02033/FF) samt Bolagsverkets slutrapport mars 2018 (N2016/0497/SUN).

Näringsliv har vidare ifrågasatt om det finns författningsstöd för den digitala lösning som Bolagsverket tagit fram. Sammantaget rekommenderar Svenskt Näringsliv att Bolagsverkets digitaliseringsprojekt ses över mot bakgrund av dessa erfarenheter. Fortsatta vägval, inklusive avgiftssättningen, bör vara väl förankrade i sakliga bedömningar av digitaliseringens effekter.

Principer för avgiftssättning

Ett grundläggande krav är att en avgift alltid måste motsvaras av en motprestation. Annars blir det en form av dold skatt för de betalande företagen. Svenskt Näringsliv anser att avgiftsnivån bör baseras på tidsåtgång och hur komplicerad ärendetypen är att handlägga och delar därför Bolagsverkets uppfattning (avsnitt 5.2.1.1) att en anmälan om exempelvis ändring av ett företagsnamn bör kosta lika mycket oavsett om ändringen avser ett aktiebolag eller ett handelsbolag.

Registreringsärenden och årsredovisningar som inlämnas helt elektroniskt innebär naturligen mindre arbete för Bolagsverket då företag och andra ingivare gör en del av det arbete som Bolagsverket måste göra med traditionellt pappersinlämnade ärenden. Denna kostnadsbesparing för verket bör rimligen komma de inlämnande kunderna till del.

Svenskt Näringsliv anser det angeläget att möjligheten att ge in anmälningar elektroniskt inte innebär någon försämring (till exempel i form av längre handläggningstid) för de bolag som fortsatt vill lämna in anmälningar till Bolagsverket på papper.

Förslagen

Bolagsverkets avgiftssättning – lägre avgift för anmälan som görs elektroniskt – syftar till att ge företag och andra incitament att använda elektroniskt ingivande i stället för traditionellt pappersingivande. Ur ett marknadsekonomiskt perspektiv är detta sunt under förutsättning att tjänsten för elektroniskt ingivande är mer kostnadseffektiv för Bolagsverket än pappersingivande. Beaktas måste emellertid att för en myndighet som Bolagsverket gäller självkostnadsprincipen, vilken innebär att avgifter som myndigheten tar ut för verksamhet som är myndighetsutövning ska vara baserad på självkostnad, eller full kostnadstäckning.

I promemorian föreslås att avgiften på e-tjänsten höjs, med motiveringen att "det inte är hållbart att i längden behålla nuvarande skillnad i avgifterna eftersom differensen för avgiften mellan e-tjänst och blankett är för stor jämfört med den effektivitetsvinst som kan erhållas. Differensen behöver därför justeras genom att avgiften på e-tjänsten höjs". Ett annat förslag är höjda avgifter för att ärendetypen registrering av verkliga huvudmän ska kunna bära sina egna kostnader då hittillsvarande avgiftsnivå satts efter en uppskattad ärendemängd och den faktiska ärendemängden blivit mindre än förväntad.

Av promemorian framgår inte antalet registrerade ärenden och vilka kostnader Bolagsverket har för att registrera de olika ärendetyperna och inte heller om envar av de föreslagna höjningarna innebär full kostnadstäckning. Det är därför inte möjligt att bedöma rimligheten av dessa och de andra föreslagna avgiftshöjningarna. Svenskt Näringsliv anser att en kompletterande kostnads- och konsekvensutredning måste göras och remitteras till remissinstanserna innan de föreslagna avgiftshöjningarna beslutas. Svenskt Näringsliv *instämmer i Näringslivets Regelnämnds (NNRs) remissvar* (bilagt), där det utvecklas närmare vad som krävs i detta avseende.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Göran Grén

Anne Wigart

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
Att: Monica Lundqvist

Stockholm
2019-09-12

Ert dnr
AD 2046/2019

Vårt dnr
2019/117

Remissvar angående Bolagsverkets avgiftsöversyn

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Bolagsverket är till största delen en avgiftsfinansierad myndighet som i sin myndighetsutövande funktion (offentligrättslig verksamhet) granskar och registrerar företag och föreningar, ändringar i företag och föreningar samt hanterar årsredovisningar. Bolagsverket för också ett register över företagsinteckningar samt publicerar myndigheters kungörelser i Post- och Inrikes Tidningar.

Den långsiktiga ekonomiska prognosen visar att Bolagsverket inte har täckning för sina kostnader inom den offentligrättsliga verksamheten samt att Bolagsverket har en snedfördelning i kostnadstäckning mellan vissa verksamhetsområden. Utöver ett prognostiserat framtida negativt resultat finns i verksamheten även ett negativt ackumulerat resultat. Dagens avgiftsnivåer kommer att leda till underskott i Bolagsverkets budget om inte förändringar införs.

Inledning

NNR menar att avgifternas storlek och myndighetens bakomliggande kostnader beror på många olika faktorer i utformningen av myndighetens verksamhet. Med en väl utformad registreringsverksamhet där effektiviteten och måluppfyllelsen är det som styr kan avgifterna hållas låga och företagens upplevelse av avgifterna som relevanta och rimliga maximeras. NNR kommer därför i remissvaret inte enbart att bemöta det konkreta förslaget på avgiftsnivåer utan också att kritisera bristen på underlag som möjliggör för remissinstanserna att ta ställning till myndighetens effektivitet och måluppfyllelse.

Avgifter

NNR finner det naturligt att Bolagsverket har de bästa avsikter att utforma sina avgifter på bästa sätt med utgångspunkt i arbetstid och gemensamma kostnader. NNR menar dock att även de bästa avsikter kan förfelas om inte underlagen tål att utsättas för en kritisk granskning av externa organ såsom exempelvis näringslivet. NNR menar att branschen självklart ska få möjlighet att ta ställning till rimligheten i arbetstid och gemensamma kostnader för varje typ av registreringsåtgärd. För att kunna ta ställning och kritisera krävs en tydlig redovisning av den interna data som myndigheten bör besitta och en sådan redovisning saknas helt i remissunderlagen. NNR menar att remissunderlagen måste kompletteras i det här avseendet och ånyo remitteras, innan beslut i ärendet kan fattas.

När det gäller en av de större kostnaderna, personalkostnader, finns det stor anledning för remissinstanserna att ta ställning till vilken kompetensnivå som utnyttjas för respektive myndighetsavgift och vilken kostnad som åsätts olika kompetensnivåer.

Exempel på underlag som efterlyses av NNR är hur många registreringsärenden som utförts, hur många timmar som spenderats på respektive ärendetyp, kostnader för sjukfrånvaro, IT-kostnader, lokal-, ekonomi-, juridik- och arkivkostnader etc. Uppgifter av sådan karaktär får anses vara vitala för att omvärlden ska kunna avgöra om det faktiskt är avgifter som motsvaras av erhållna motprestationer och inte en form av dold skatt som debiteras företagen i Sverige.

Effektivitet

NNR vill angående avgifterna till Bolagsverket framhålla att ett grundläggande krav är att en avgift alltid måste motsvaras av en motprestation. Avgiftsnivån för varje ärendetyp bör baseras på tidsåtgång och hur komplicerad ärendetypen är att handlägga.

I diskussionen om effektivitet vill NNR framhålla att avgifter per definition inte ska vara en finansieringskälla för utgifter som faller under statens generella ansvar som exempelvis vissa former av myndighetsutövning. Även kostnader som är kopplade till hur myndigheten drivs, och som kan bero på bl.a. personalpolitik och organisation, är frågor som påverkar effektiviteten i arbetet och bör enligt NNR finansieras på annat sätt och inte via ökning av avgifterna. En transparent kostnads- och intäktredovisning för respektive avgift och verksamhetsform är i detta sammanhang därför viktig. Av kostnadsredovisningen är det vidare viktigt att det framgår vilka typer av kostnader som denna innefattar och hur kostnaderna fördelar sig på dessa.

Bolagsverket framhåller att intäkter från avgifter har minskat p.g.a. att fler ärenden lämnas in elektroniskt, där avgiften är lägre. Även om detta innebär minskade intäkter för Bolagsverket menar NNR att detta borde kunna förväntas minska Bolagsverkets kostnader i motsvarande grad, genom att arbetstiden för varje ärende minskar. Om så inte är fallet behöver skälen till detta redovisas och diskrepansen mellan intäkter och kostnader för varje ärende. Konsekvensutredningen behöver kompletteras på denna punkt.

Internationell jämförelse

Utifrån underlaget går det inte att få någon uppfattning om hur de svenska avgifterna förhåller sig till andra länders avgifter. NNR anser att Bolagsverket bör göra en djupgående analys som kan ge ett underlag för en jämförelse av avgiftsnivåerna i omvärlden i förhållande till de som svenska företag behöver betala. En viktig del i arbetet bör också vara att hitta lösningar som bidrar till att förstärka de svenska företagens konkurrenskraft. I arbetet bör därför ingå att titta

på om det finns alternativa lösningar för denna myndighetsutövning och tjänstetillhandahållande som används i andra länder och som skulle kunna innebära lägre kostnader för företag i dessa länder och därmed bättre konkurrensförutsättningar, och utreda om dessa skulle vara möjliga också i Sverige.

Extern utvärdering

NNR har länge påtalat vikten av att det regelbundet görs och redovisas en oberoende granskning/uppföljning av myndigheternas system för att fastställa avgifter, för att bl.a. se om det uppskattade antalet timmar som ligger till grund för uttaget av avgifter är rimliga. Det bör också ingå att granska om den modell som används för finansiering är den mest kostnadseffektiva utifrån ett företagsperspektiv. Att eventuellt en intern granskning och uppföljning görs räcker inte enligt NNRs uppfattning.

Slutsats

Med anledning av bristerna i underlaget anser NNR att Bolagsverket behöver göra en kompletterande konsekvensutredning för förslagen samt skicka ut densamma på förnyad remissrunda innan beslut om nya avgifter kan fattas.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist